

व्यास नगरपालिका तनहुँको आ.व.२०७५।०७६ मा भएको चौथो नगर सभामा प्रस्तुत संशोधित नीति, कार्यक्रम तथा बजेट

चौथो नगर सभाका अध्यक्ष महोदय,
सम्पूर्ण नगर सभासदज्यूहरू,

नेपाली जनताका प्रतिनिधिहरूद्वारा २०७२ सालमा निर्मित नेपालको नयाँ संविधानको कार्यान्वयन हुने प्रक्रियामा हामीहरू आज चौथो नगर सभामा उपस्थित भएका छौं । नगरवासीहरूको स्नेहबाट हामीहरूले जिम्मेवारी सम्हालेको २१ महिना व्यतित भइसकेको हामी सबैमा विदितै छ । यस सन्दर्भमा नेपालको लोकतान्त्रिक आन्दोलनमा शहादत प्राप्त गर्नु भएका सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात शहिदहरूप्रति भावपूर्ण श्रद्धा सुमन व्यक्त गर्दछु ।

श्रद्धेय सभाध्यक्षज्यू

माहेन्द्री र शुक्ला नदीको पवित्र संगमस्थल, पराशर ऋषिको तपोभूमि, “२८ औं व्यासावतार श्रीकृष्ण द्वैपायन महर्षि वेदव्यास” को जन्मभूमिका रूपमा परिचित धार्मिक, पर्यटकीय एवं ऐतिहासिक महत्व बोकेको यस नगरपालिकाको स्थापना २०४८ साल चैत्र ३० मा भएको र वेदव्यास कै नामबाट व्यास नगरपालिका नामाकरण गरिएको पनि आज २७ वर्ष पुगिसकेको छ । तनहुँ जिल्लाका १० वटा स्थानीय तहहरू मध्ये सबै भन्दा ठूलो क्षेत्रफल (२४८ वर्ग कि.मी.) ओगटेको जिल्लाको सदरमुकामा रहेको तनहुँ जिल्ला कै एक चौथाई वा करिब ८६ हजार जनसंख्या रहेको यस व्यास नगरपालिकाका अनेक अवसर र चुनौतिहरू रहेका छन् । यस पृष्ठभूमिमा आर्थिक वर्ष २०७५।०७६ का लागि तेस्रो नगर सभाबाट पारित नीति, कार्यक्रम र बजेटमा आएका परिवर्तनलाई नगर सभाबाट आत्मसात गर्दै संशोधन गर्नुपर्ने र थप केही कानूनहरूको निर्माण गर्नुपर्ने भएको हुँदा यो नगर सभाको आब्हान गरिएको हो ।

श्रद्धेय सभाध्यक्षज्यू

स्रोत र साधनको सिमितता, राजश्व असुली एवं जनशक्ति व्यवस्थापनमा विद्यमान कानूनी अस्पष्टता तथा अन्य व्यवस्थापकीय समस्याहरूका कारण हाम्रो दृष्टिकोण, उद्देश्य र कार्ययोजना अनुसार विकास निर्माण प्रक्रिया तथा दैनिक सेवा प्रवाहलाई अझ गुणस्तरीय रूपमा सम्पादन गर्न कठिनाई परिरहेको छ । तथापि जनप्रतिनिधिमूलक संस्थाहरूका प्रतिको नगरवासीहरूको विश्वास, विकासका प्रति रहेको अभिलाषा एवं उत्साह र शक्तिको बाँडफाँड भएको नयाँ राज्य प्रणाली अनुरूप स्थापित, हरेक वडा कार्यालयहरूलाई सवैधानिक व्यवस्था बमोजिम प्राप्त हुन आएको अधिकारहरूका प्रति रहेको जनअपेक्षाहरूलाई सम्बोधन गर्ने गरी हामीलाई प्राप्त श्रोत र साधनको अधिकतम उपयोग गरी मानव संसाधन विकासका कार्यक्रमहरू, भौतिक विकासका कार्यक्रमहरू एवं दैनिक सेवा प्रवाहलाई नगरको वस्तुगत आवश्यकता र जनचाहना समेतलाई सम्बोधन गर्ने गरी अगाडि बढाउने प्रयत्न गरिएको छ ।

प्राकृतिक एवं भौगोलिक विविधताका आधारमा वडाहरूको प्रकृति, पूर्वाधार विकासको सम्भावना एवं हालको अवस्था समेतलाई मध्यनजर गरी स्थानीय उपभोक्ताहरूको चाहना, सहभागिता एवं सक्रियतामा समावेशी तथा समानुपातिक विकास निर्माण प्रक्रियाको अवधारणा बमोजिम विभिन्न क्षेत्रगत विकासका कार्यक्रमहरू एवं दैनिक सेवा प्रवाहको व्यवस्थापनमा टेवा पुग्ने गरी सहभागितात्मक योजना तर्जुमा प्रक्रियाको माध्यमद्वारा रणनीतिक रूपमा कार्यक्रमहरू अगाडि बढाइएको छ । जसको फलस्वरूप यस नगरपालिकाले क्रमशः एउटा व्यवस्थित गाउँशहरको स्वरूप धारणा गर्ने तर्फ अगाडि बढिरहेको छ । संघीय संरचना अनुसार एउटा पूर्ण प्रशासनिक केन्द्रका रूपमा स्थापना हुँदै गरेको यस नगरपालिकामा हाल नगर क्षेत्रका सम्पूर्ण शैक्षिक संस्थाहरू, स्वास्थ्य संस्थाहरू, कृषि विकास तथा पशुसेवा कार्यालयहरू, सहकारी कार्यालय, महिला तथा बालबालिका कार्यालय जस्ता विषयगत कार्यालयहरू यस नगरपालिका अन्तर्गत नै समायोजन भई नगरपालिका परिशरबाट नै सेवा सञ्चालनको प्रारम्भ भइसकेको छ । तथापि संघीय सरकारद्वारा कर्मचारीहरू समायोजन हुने प्रक्रिया भर्खर मात्र प्रारम्भ भएकोले अपेक्षाकृत हिसाबमा यस क्षेत्रको सेवा प्रवाहलाई अझ प्रभावकारी रूपमा अगाडि बढाउन भने सहज अवस्था सृजना भइसकेको छैन ।

श्रद्धेय सभाध्यक्षज्यू

संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन प्रणाली अन्तर्गत स्थानीय सरकारको रूपमा स्थानीय तहहरूले प्राप्त गरेको अधिकार क्षेत्रको दायरा भित्र सम्भावनाहरूको खोजी गरी चुनौतिहरूलाई अवसरको रूपमा उपयोग गर्दै विकासको परम्परागत अवधारणामा समय सापेक्ष परिमार्जन गर्दै पारदर्शी, आधुनिक एवं जनमुखी विकासको अवधारणाका साथ चालु आर्थिक वर्ष २०७५।०७६ को लागि २०७५ आषाढ ११ गते तेस्रो नगर सभाबाट यस नगरपालिकाको नीति, कार्यक्रम तथा बजेट पास गरिएको थियो । त्यस सभाबाट दिगो विकासको अवधारणा अनुरूप योजनाबद्ध विकास प्रक्रियालाई प्राथमिकतामा राखी अत्यावश्यक प्रकृतिका केही योजनाहरू बाहेक अधिकांश योजनाहरू छनौट गर्दा यस अधिको परम्परा भन्दा अलि फरक प्रतिफल प्राप्त हुने अपेक्षाका साथ मझौला तथा ठूला योजनाहरूमा लगानी गर्ने गरी कार्यक्रम तय गरिएको थियो । निश्चय पनि दिगो विकासको अवधारणा अनुरूप योजनाबद्ध रूपमा अगाडि बढ्न गरिएको हाम्रो यो प्रयास यस नगरपालिकाको दीर्घकालिन विकासको लक्ष्य प्राप्तिका लागि सहायकसिद्ध हुनेछ भन्ने विश्वास हामीले लिएका छौ ।

राज्यको पुर्नसंरचना भई आज केन्द्रीकृत राज्य प्रणालीको विकल्पमा केन्द्रको शक्ति विभाजन भई स्थानीय सरकारको हैसियतमा नगरपालिकाद्वारा सबैका भावनाको सम्मान गर्दै समावेशी मूल्य र मान्यता अनुरूप योजना तर्जुमा प्रक्रियादेखि कार्यान्वयनको चरणसम्म सबैलाई सहभागी गराई विकासको मुल प्रवाहमा सबै वर्ग, सबै समुदाय, सबै लिङ्ग, सबै जातजाति र सबै भूगोलका बासिन्दाहरूलाई समाहित गर्ने जुन प्रयत्न गरिरहेका छौ, विशेष गरी हाम्रा सार्वजनिक विकास निर्माणका अभियानहरूमा देखिएको सबै वर्ग, लिङ्ग र समुदायको सक्रियता एवं उत्साहजनक सहभागिताका कारण एकातिर समानुपातिक विकासको अवधारणाले मूर्तरूप लिनेछ भने अर्कोतर्फ सार्वजनिक विकासका कार्यहरूमा स्थानीय उपभोक्ताहरूको अपनत्व वृद्धि भई आयोजनाहरूको गुणस्तर वृद्धि हुँदै जाने हुँदा दिगो विकासमा यसले महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्नेछ भन्ने आशा लिइएको छ ।

श्रद्धेय सभाध्यक्षज्यू

माथि उल्लेखित पृष्ठभूमिमा अब म चालु आर्थिक वर्ष २०७५।०७६ को अर्धवार्षिक अवधिसम्म हामीले सम्पादन गरेका महत्वपूर्ण कार्यहरू र नगरपालिकाले प्राथमिकता दिएका विकासका मुख्य-मुख्य क्षेत्र र कार्यान्वयन भएका केही उल्लेखनीय कार्यक्रमहरूलाई बुँदागत रूपमा यस गरिमामय सभा समक्ष प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

१. खेलकुदका माध्यमद्वारा पर्यटन प्रवर्द्धन गर्ने उद्देश्यका साथ थालनी गरिएको मानुङकोटदेखि पुलिमराङ शहिद पार्कसम्मको दोस्रो अल्ट्रा म्याराथन दौड प्रतियोगिता-२०७५ सम्पन्न ।
२. वडा नं.४, ५, ७, १० र ११ का नयाँ तथा अधुरा वडा कार्यालय भवनहरू निर्माण तथा सम्पन्न गर्न आवश्यक निर्माण प्रक्रिया अगाडि बढाइएको ।
३. पर्यटकीय दृष्टिकोणले महत्वपूर्ण मानिने पार्क निर्माण कार्यको लागि व्यास नगरपालिका वडा नं.३ स्थित अनसन चौतारी नजिक रहेको खुल्ला चौरमा व्यास-पराशर पार्क (दमौली सेन्टर पार्क) निर्माणको लागि विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन (DPR) तयार गरिएको ।
४. व्यास नगरपालिकाको एकीकृत शहरी विकास योजना (IUDP) निर्माण कार्य सम्पन्न गरिएको ।
५. सबै वडा कार्यालयहरूमा आउने जाने पहुँच मार्गहरूको स्तरोन्नति गरिएको ।
६. गण्डकी प्रदेश सरकारसँगको सहलगानीमा मादी नदीमा बहुउद्देश्यीय कृतिम ताल निर्माण गर्ने कार्यको लागि सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने कार्य अगाडि बढाइएको ।
७. गण्डकी प्रदेश सरकारसँगको सहलगानीमा व्यास १० दुम्सीचौर स्थित नारेश्वर खोलामा बाँधबाँधी कृतिम ताल निर्माण कार्यको थालनी भएको ।
८. बजार क्षेत्रमा उत्पादन हुने फोहोरमैलाको दीर्घकालिन रूपमा समस्या समाधान गर्न स्रोतमानै फोहोरको वर्गीकरण गरी कुहिने, नकुहिने र औषधिजन्य फोहोरको अलग-अलग संकलन र विसर्जन गर्ने गरी कार्यारम्भको गरिएको ।
९. व्यास नगरपालिकाको वडा नं.११ अन्तर्गत रानीगाउँ र आसपास क्षेत्रमा एकीकृत जग्गा विकास कार्यक्रम लागु गर्न आवश्यक गृहकार्य पुरा गरी सो सम्बन्धी सार्वजनिक सूचना समेत प्रकाशित गरी कार्य अगाडि बढाइएको ।

१०. दैनिक सेवा प्रवाहलाई थप प्रभावकारी, गुणस्तरीय एवं पारदर्शी बनाउँदै लैजाने उद्देश्यका साथ नवनिर्मित बहुउद्देश्यीय भवनमा कार्यालय स्थानान्तरण गरी अत्याधुनिक सेवा सुविधा सहित सेवा प्रवाहको थालनी गरिएको ।
११. छाब्दी मार्ग कालेपत्रे गर्ने गरी विनियोजित रकम रु.२ करोडबाट आयोजना सञ्चालन गर्ने गरी निर्माणको ठेक्का लगाउने कार्यका लागि बोलपत्र आब्हान सूचना प्रकाशित गरिएको ।
१२. विश्व बैंकसंगको सहकार्यमा सघन शहरी विकास कार्यक्रम अन्तर्गत पूर्वाधार विकास कार्यक्रम सञ्चालनको लागि आवश्यक तयारी पुरा भएको ।
१३. मुख्य शहरी वडाहरू २, ३ र ४ मा मेट्रिक ठेगाना प्रणालीमा आधारित घर नम्बरिङ गर्ने कार्य सम्पन्न गरिएको ।
१४. यस क्षेत्र कै एक मात्र सामुदायिक क्याम्पसका रूपमा रहेका आदिकवि भानुभक्त क्याम्पसको स्तरोन्नति एवं शैक्षिक उन्नयनको लागि रकम विनियोजन गरिएको ।
१५. व्यास १ स्थित निर्मल माध्यमिक विद्यालय र व्यास २ स्थित सत्यवती माध्यमिक विद्यालयलाई नमूना विद्यालयका रूपमा विकास गर्न कार्यक्रम स्वीकृत गरी अगाडि बढाइएको ।
१६. यस नगरपालिकाको बहुउद्देश्यीय भवनमा अत्याधुनिक एवं सुविधा सम्पन्न नगर पुस्तकालय केन्द्र स्थापनाको लागि आवश्यक पूर्वाधार निर्माणको कार्य अगाडि बढाइएको ।
१७. स्थानीय तहको मेरुदण्डको रूपमा रहेको आन्तरिक आम्दानीलाई अघिल्लो वर्षको तुलनामा कम्तीमा ३० प्रतिशत बृद्धि गर्ने गरी आवश्यक कार्य योजना सहित जनशक्ति परिचालन गरिएको ।
१८. नगरपालिकाका मुख्य शहरी क्षेत्रमा स्थानीय उपभोक्ताहरूबाट विद्युत महशुल भुक्तानी हुने गरी सडक बत्ती जडान गर्ने कार्य सम्पन्न गरिएको ।
१९. तेस्रो नगर सभाले पारित गरेका विद्युतीकरण, सडक बत्ती व्यवस्थापन, स्वरोजगार उन्मुख कार्यक्रमहरू, खानेपानी, सिंचाई, कृषिजन्य कार्यक्रमहरू क्रमिक रूपमा अघि बढाइएको ।
२०. जेष्ठ नागरिक परिचय पत्र तथा अपाडता परिचय पत्र वितरण कार्य प्रारम्भ गरिएको ।
२१. यस नगरपालिकालाई एउटा पारदर्शी नगरपालिकाको रूपमा स्थापित गर्दै लैजाने उद्देश्य अनुरूप सबै वडाहरूमा पहिलो चरणमा सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको ।
२२. सहकारीमा विद्यमान अवस्थाको अध्ययन गरी नियमन गर्ने कार्यका लागि नियमित अनुगमन गर्ने कार्य भइरहेको ।

श्रद्धेय सभाध्यक्षजू

स्थानीय तहको निर्वाचन-२०७४ सम्पन्न भएपछिको हालसम्मको अवधिमा हामीले विभिन्न २४ वटा ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधिहरूको निर्माण गरिसकेका छौं भने केही विधेयकहरू यसै गरिमामय सभामा प्रस्तुत गरिनेछ । स्थानीय तहमा प्राप्त अधिकार सञ्चालन सम्बन्धी थुप्रै ऐन तथा नियमहरूको निर्माण र उपलब्धतासँगै हामीले हाम्रो कानूनी अधिकार क्षेत्रको आधारहरू तयार गरिसकेका छौं, जसले हामीलाई विभिन्न क्षेत्रहरूको अनुगमन, नियमन एवं विकास र प्रवर्द्धनको लागि मार्ग प्रसस्त गरेको छ ।

उल्लेखित पृष्ठभूमिमा विशेष गरी योजनाबद्ध विकास निर्माण प्रक्रियाको नीति अवलम्बन गर्दै नगरको ग्रामिण एवं पिछडिएको क्षेत्रलाई उच्च प्राथमिकतामा राखी स्थानीय जनसहभागिता परिचालन समेत गर्दै समावेशी र समानुपातिक विकासका आधार रेखाहरूलाई पछ्याउँदै भावी दिनहरूमा योजना तर्जुमा प्रक्रियालाई अभूत प्रभावकारी रूपमा अगाडि बढाउने जमर्को गर्नेछौं । जस अनुसार आगामी दिनमा निम्नानुसारका कार्यक्रमहरूलाई प्राथमिकतामा राखी सञ्चालन गरिनेछ ।

१. घर नक्शापास प्रक्रियालाई थप सहज, सुलभ एवं पारदर्शी बनाउँदै लैजान सो सम्बन्धी कार्यविधि तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
२. अव्यवस्थित रूपमा बढिरहेको शहरी विकासलाई व्यवस्थित गर्न एवं अनियन्त्रित रूपमा बढिरहेको जग्गा खण्डिकरणलाई निरुत्साहित गर्ने उद्देश्यका साथ प्रचलित भू-उपयोग नीति र कानूनका आधारमा यस नगरपालिकाको भू-उपयोग योजना तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।

३. व्यास नगरपालिका भित्र खेलकूदका विभिन्न विधालाई प्रवर्द्धन गर्न अन्तर मा.वि. मेयर कप फुटबल प्रतियोगिता आयोजना गरिनेछ ।
४. व्यास नगरपालिकाको तेस्रो नगर सभाबाट विनियोजित वडागत र नगरस्तरीय कार्यक्रमहरूलाई प्रभावकारी ढंगले सञ्चालन गरी विकासका पूर्वाधारहरूलाई व्यवस्थित गरिनेछ ।
५. व्यास नगरपालिका भित्रका सिन्धु मार्ग, छाब्दी मार्ग, केशवटार मार्ग, माहेन्द्री मार्ग, कलेस्ति गजौडे बिर्ता मार्ग, कालिका मार्ग, क्यामिन मार्ग, खड्गकाली मार्ग, पराशर मार्ग लगायत अन्य मार्गलाई नगरपालिकाका मूल मार्गहरूको रूपमा स्तरीकरण गर्न प्राथमिकतामा राखी कार्य अगाडि बढाइनेछ ।
६. व्यास नगरपालिकाका वडा नं.३, ४ र ५ मा पर्ने मादी नदीको पक्की पुलभन्दा तलको क्षेत्रमा संघीय सरकार र प्रदेश सरकारसँग सहकार्य गरी बहुउद्देश्यीय कृतिम ताल निर्माण गरी पर्यटन प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
७. प्रदेश सरकार, यस नगरपालिका र स्थानीय उपभोक्ता लागत जनसहभागिताको संयुक्त लगानीमा व्यास १० दुम्सीचौर स्थित नारेश्वर खोलामा बाँधबाँधी बहुउद्देश्यीय कृतिम ताल निर्माण गर्ने कार्य यथाशिघ्र सम्पन्न गरी पर्यटन प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
८. व्यास नगरपालिका क्षेत्रभित्र होमस्टे सञ्चालन गर्न उत्साही गाउँहरूमा होमस्टेहरूको प्रवर्द्धन हुने गरी आवश्यकता अनुसार कार्यक्रमहरू अगाडि बढाइने छ ।
९. व्यास नगरपालिका वडा नं.१ स्थित करंकाठको बसपार्क, वडा नं.५ को मानुड जाने सडक, सिन्धु मार्ग कालोपत्रे गर्ने कार्य अगाडि बढाउन र वडा नं.५ स्थित पराशर क्षेत्रमा निर्माण हुन गएको पराशर पार्कलाई यसै आर्थिक वर्षमा सम्पन्न गर्न पहल गरिनेछ ।
१०. व्यास नगरपालिका वडा नं.३ मा निर्माण प्रस्ताव गरिएको व्यास-पराशर पार्क (दमौली सेन्टर पार्क) निर्माण तथा वि.पि.वन बाटिकामा रहेको खेलकुद मैदानको स्तरीकरण गर्ने कार्यलाई प्राथमिकतामा राखी कार्य अगाडि बढाइने छ भने वडा नं.५ को पराशर पार्क नजिक रहेको खेलकुद मैदान र चिन्तुटारको रंगशाला, वडा नं.१३ को वेलबासमा रहेको फुटबल मैदान र अन्य वडाहरूमा रहेका प्रस्तावित खेलकुद मैदानहरूलाई स्तरीकरण गरिनेछ ।
११. व्यास नगरपालिका वडा नं.४ र १० मा रहेको मादीनदी किनारको उपल्लो भतेरीमा प्रदेशस्तरीय प्रदर्शनी स्थल निर्माण गर्ने कार्यका लागि तयार भएको विस्तृत योजना प्रतिवेदनलाई कार्यान्वयनमा अगाडि बढाइने छ ।
१२. एकीकृत शहरी विकास योजनाको प्रतिवेदनले निर्दिष्ट गरे बमोजिम व्यास नगरपालिकाको हालको दीर्घकालिन सोचमा संशोधन गरी “विविधतायुक्त गाउँशहर-समृद्ध मेरो व्यास नगर” भन्ने दीर्घकालिन सोचका साथ नगरपालिकाको भावी रणनीतिहरू तय गरिनेछ । त्यसैगरी सो प्रतिवेदन कै आधारमा यस नगरपालिकाको विकासको लागि प्रमुख रूपमा कृषि, पर्यटन र शिक्षालाई अग्रणी क्षेत्रका रूपमा छनौट गरिने छ भने त्यसपछि उद्योग र स्वास्थ्यलाई प्राथमिकतामा राखी हाम्रा विकासका भावी रणनीतिहरू तय गरिनेछ ।
१३. यस नगरपालिका कार्यालय परिशरमा रहेको पुरानो भवनलाई भत्काई अत्याधुनिक बहुउद्देश्यीय भवन निर्माण गर्न यसै वर्ष पूर्व सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन तयार गरिनेछ ।
१४. व्यास नगरपालिकाका अन्य वडाहरूमा समेत स्थानीय टोलवासीहरूको सहभागितामा सडक बत्ती विस्तार गर्ने कार्य क्रमशः अगाडि बढाइनेछ ।
१५. व्यास नगरपालिका वडा नं.३ मा निर्माण गर्ने गरी विस्तृत अध्ययन प्रतिवेदन तयार गरिएको “१०८ फिट अग्लो व्यासको मूर्ति” निर्माण गर्ने अभियानमा आवश्यक सहयोग गरिनेछ ।
१६. व्यास नगरपालिका भित्र उत्पादन हुने फोहोरमैलाको उचित व्यवस्थापन गर्न थप सवारी साधनको व्यवस्था गरी कुहिने, नकुहिने तथा अस्पतालजन्य फोहोरको वर्गीकरण गर्दै विसर्जन गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिई स्थायी रूपमा समस्या समाधानको लागि विकल्पहरूको खोजी गरिनेछ ।
१७. टोल विकास संस्थाहरू मार्फत संकलित भई छरिएर रहेको निस्कृय पूँजीहरूलाई एकीकृत गर्ने उद्देश्यका साथ नगरका सम्पूर्ण टोल विकास संस्थाहरूलाई आवद्ध गरी कानून बमोजिम सहकारी अभियानमा संगठित गरिनेछ ।
१८. स्थानीय कृषि उत्पादनलाई प्रवर्द्धन गरी कृषि बजारको व्यवस्थापन गरिनेछ ।

१९. नगरपालिका भित्रका परम्परागत सांस्कृतिक मूल्य र मान्यताहरूको संरक्षण गरी प्रवर्द्धन गर्ने कार्यलाई महत्वका साथ अगाडि बढाइनेछ ।
२०. बालबालिका, युवा, महिला, अपाङ्गता भएका नागरिकहरू, दलित, आदिवासी जनजाति, वृद्धवृद्धा आदि लक्षित वर्ग र समुदायहरूको विषयगत क्षेत्रमा सहयोग पुर्याई नगरपालिका सँगको अपनत्वमा विकास गर्ने प्रकृतिका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
२१. सूचना, सञ्चार प्रविधिमा आएको परिवर्तन र विकास सँगै समय सापेक्ष यस नगरपालिकालाई विकसित गरी सूचना, सञ्चार तथा प्रविधिमैत्री बनाइने छ ।
२२. स्वच्छ खानेपानीको सहज उपलब्धताको लागि स्थानीय उपभोक्ताहरूको लागत सहभागितामा आधारित मझौला तथा ठूला योजनाहरू सञ्चालन गर्न प्राथमिकताका साथ कार्यक्रम अगाडि बढाइनेछ ।
२३. नगरपालिकाको जनशक्तिलाई परिवर्तित सन्दर्भमा सेवामुखी बनाउन दक्षता अभिवृद्धि गराई सेवा र सुविधाहरूमा समेत आवश्यक व्यवस्थापन गरी उत्साही गराइनेछ ।
२४. व्यास नगरपालिकाको यस सभामा तपसिल बमोजिमका विधेयक र संशोधित विधेयकहरू छलफलका लागि पेश गरी कानूनी प्रक्रिया बमोजिम पारित गरिनेछ ।
 - क) शिक्षा ऐन २०७५
 - ख) प्रशासकीय कार्यविधि (नियमित गर्ने) विधेयक २०७५
 - ग) संशोधित आर्थिक विधेयक
 - घ) संशोधित विनियोजन विधेयक
 - ङ) संशोधित फोहरमैला व्यवस्थापन सम्बन्धी विधेयक
 - च) संशोधित सहकारी विधेयक

श्रद्धेय सभाध्यक्षज्यू

अब म चालु आर्थिक वर्ष २०७५।०७६ को हालसम्मको यथार्थ खर्च र संशोधित आयव्यय विवरण प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

क) आयतर्फ: चालु आर्थिक वर्षका लागि कुल रु.१ अरब १२ करोड २४ लाख ३४ हजारको आय अनुमान गरिएकोमा २०७५ माघ २६ गतेसम्म रु.६० करोड ४९ लाख २६ हजार ५ सय यथार्थ आय हुन आएको छ । जस मध्ये आन्तरिक श्रोततर्फ रु.१४ करोड ११ लाख अनुमान गरिएकोमा २०७५ माघ २५ गतेसम्म रु.७ करोड ६५ लाख ७९ हजार यथार्थ आम्दानी हुन आएको छ भने बाह्य तथा अन्य आयमा रु.९८ करोड १३ लाख ३४ हजार अनुमान गरिएकोमा २०७५ माघ २५ गतेसम्म रु.५२ करोड ८३ लाख ४७ हजार ५ सय यथार्थ आय हुन आएको छ । हालसम्म हासिल गरिएको प्रगतिलाई दृष्टिगत गरी आन्तरिक श्रोततर्फ विभिन्न शीर्षकहरूमा साविकको आय अनुमानमा रु.४१ लाख ८८ हजार थप आय हुने गरी कुल आन्तरिक आय रु. १४ करोड ५२ लाख ८८ हजार हुने गरी संशोधित आय अनुमान कायम गरिएको छ भने बाह्य र अन्य आयतर्फ विभिन्न निकायबाट प्राप्त हुने गरी रु.७ करोड ३६ लाख ६३ हजार ५ सय थप आय हुने गरी कुल बाह्य र अन्य आय रु.१ अरब ५ करोड ४९ लाख ९७ हजार ५ सय हुने गरी आन्तरिक, बाह्य र अन्य आय समेत गरी कुल रु.१ अरब २० करोड २ लाख ८५ हजार ५ सयको संशोधित आय अनुमान कायम गरिएको छ ।

ख) व्ययतर्फ: चालु आर्थिक वर्षका लागि तेस्रो नगर सभाबाट चालु खर्च र पुंजीगत खर्चतर्फ कूल रु.१ अरब १२ करोड २४ लाख ३४ हजार विनियोजन गरिएकोमा सो मध्ये चालु खर्चतर्फ रु.६४ करोड ७५ लाख १४ हजार ८ सय अनुमान गरिएकोमा २०७५ माघ २५ गतेसम्म रु.३७ करोड २० लाख ६६ हजार ३ सय यथार्थ खर्च हुन आएको छ भने पुंजीगत खर्च तर्फ रु.४७ करोड ४९ लाख १९ हजार २ सय विनियोजन गरिएकोमा २०७५ माघ २५ गतेसम्म रु.१० करोड ७९ लाख ५६ हजार १ सय खर्च हुन आएको छ । यसरी २०७५ माघ २५ गतेसम्म चालु खर्च र पुंजीगत खर्च समेत गरी कुल जम्मा रु.४८ करोड २२ हजार ४ सय यथार्थ खर्च हुन आएको छ । श्रावण देखि हालसम्मको प्रगति र बांकी अवधिको सम्भावित खर्चलाई दृष्टिगत गर्दा चालु खर्च तर्फ विभिन्न शीर्षकहरूमा साविकको व्यय अनुमानमा रु.५ करोड ७६ लाख २४ हजार थप व्यय गर्ने गरी कुल चालु खर्च

रु.७० करोड ५१ लाख ३८ हजार ८ सयको संशोधित अनुमान कायम गरिएको छ भने पुंजीगत खर्चतर्फ विभिन्न कार्यक्रमहरूमा खर्च हुने गरी साविकको व्यय अनुमानमा रु.२ करोड २ लाख २७ हजार ५ सय थप गर्ने गरी कुल व्यय अनुमान रु.४९ करोड ५१ लाख ४६ हजार ७ सयको संशोधित विनियोजन कायम गरिएको छ । यसरी चालु खर्च र पुंजीगत खर्च शीर्षकको खर्च समेत गरी कुल रु.१ अरब २० करोड २ लाख ८५ हजार पांच सयको संशोधित विनियोजन कामय हुने गरी व्यय अनुमान गरिएको छ ।

उल्लेखित पृष्ठभूमिमा हालसम्म भएको यथार्थ आय तथा व्ययको अंकलाई हेर्दा चालु खर्चको अनुपातमा पुंजीगत खर्च कम देखिनुमा शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, पशुसेवा क्षेत्रतर्फका कर्मचारी साथै कार्यालयमा कार्यरत कर्मचारीहरूको तलब भत्ता र अन्य कार्यालय सञ्चालन सम्बन्धी प्रशासनिक खर्च नियमित रूपमा नै भइरहेको तर पुंजीगत खर्चतर्फ विभिन्न योजना तथा कार्यक्रमहरूको लागि विनियोजित रकम मध्ये प्रथम चरणमा सामान्यतया वडास्तरीय आयोजनाहरू मात्र सञ्चालन गरिएको र अन्य मझौला तथा ठूला योजनाहरू सञ्चालनको लागि उपभोक्ता समितिहरूसँग सम्झौता गर्ने तथा ठेकामा लगाउने प्रक्रिया अगाडि बढिरहेको र विकास निर्माणका कार्यहरू द्रुत गतिमा अगाडि बढिरहेको भएतापनि पुंजीगत खर्च तर्फको शीर्षकमा रकम भूक्तानी भइनसकेको हुँदा चालु खर्चको तुलनामा पुंजीगत खर्च शीर्षकको यथार्थ खर्च कम देखिन गएको व्यहोरा अवगत गराउन चाहन्छु ।

तेस्रो नगर सभाबाट विनियोजित चालु खर्च तर्फको बजेटमा कर्मचारीहरूको विमा, महंगी भत्ता, पोशाक भत्ता र प्रोत्साहन भत्ता लगायतका सेवा सुविधामा बढोत्तरी हुन गएको हुँदा त्यस्ता खर्चहरूलाई समायोजन गर्नुपर्ने अवस्था सृजना भएको साथै कार्यालय सञ्चालन तर्फ खर्चका केही शीर्षकहरूमा साविकमा अनुमान गरेको भन्दा आर्थिक दायित्व बढ्न गएको हुनाले र पुंजीगत खर्च शीर्षक तर्फ केही आयोजनाहरू जस्तै बहुउद्देश्यीय भवनमा फर्निचर निर्माण, मेशिनरी औजार खरिद (जेनेरेटर, लिफ्ट, ट्रान्सफरमर, ए.सी., सि.सि.क्यामेरा जडान, इन्टरनेट जडान आदि) र केही आयोजनाहरूमा पूर्व विनियोजित रकममा हुन गएको बढोत्तरी एवं प्रदेश सरकारसँगको सहलगानीमा सञ्चालन हुने गरी प्रस्ताव गरिएका विभिन्न साना ठूला योजनाहरू, स्थानीय पूर्वाधार विकास साभेदारी कार्यक्रम जस्ता केही विशेष मझौला तथा ठूला आयोजनाहरू चालु आर्थिक वर्ष कै कार्यक्रममा समावेश गर्नुपर्ने भएकोले यो संशोधित बजेट प्रस्तुत गरिएको व्यहोरा म यो गरिमामय सभा समक्ष निवेदन गर्न चाहन्छु ।

श्रद्धेय सभाध्यक्षज्यू

विविधतायुक्त एकताको समुन्नत गाउँ शहर-उज्यालो हराभरा हाम्रो व्यास नगर भन्ने यस नगरपालिकाको दीर्घकालिन सोचलाई एउटा आधारस्तम्भका रूपमा अंगिकार गर्दै समृद्ध हाम्रो नगर र सुखी हामी नगरवासी भन्ने मुल मन्त्रलाई आत्मसात् गर्दै अब हामी समृद्धिको यात्रामा अगाडि बढिरहेका छौं । यसको लागि यस जिल्लाबाट प्रतिनिधि सभा, राष्ट्रिय सभा र प्रदेश सभामा प्रतिनिधित्व गर्नुहुने माननीय मन्त्रीज्यूहरू तथा माननीय सांसदज्यूहरू, राजनैतिक दलका प्रमुखज्यूहरू, सल्लाहकार सदस्यज्यूहरू, पूर्व जनप्रतिनिधिज्यूहरू, एवं स्थानीय बुद्धिजीवि तथा विषय विज्ञज्यूहरूको अनुभव, राय, सल्लाह र सुझाव हामीलाई प्राप्त हुने नै छ भन्ने विश्वास मैले लिएको छु । विकास र समृद्धिको महान् यात्रामा सबैसँग हातेमालो गर्दै ऐक्यवद्धताका साथ हामी सम्पूर्ण जनप्रतिनिधिहरू अगाडि बढ्न सधैं तत्पर र उत्साहित रहेको व्यहोरा समेत यस गरिमामय सभा समक्ष निवेदन गर्न चाहन्छु ।

अन्त्यमा, यस नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७५।०७६ को संशोधित बजेट तथा कार्यक्रम तयार गर्ने सन्दर्भमा महत्वपूर्ण सहयोग पुर्याउनु हुने श्रद्धेय नगर प्रमुखज्यू, नगर कार्यपालिकाका बोर्ड सदस्यज्यूहरू, विभिन्न विषयगत समितिका पदाधिकारीज्यूहरू एवं सम्पूर्ण कर्मचारी साथीहरूलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

जयनेपाल !

मिरा जोशी
उपप्रमुख
२८ माघ २०७५